

Ђорђе Вукадиновић на трибини „Медијска окупација Србије“ – има ли наде?

Хвала вам што сте дошли на ову трибину по времену – ту не мислим само на ову вечерашњу кишу и маглуштину – које није баш наклоњено мишљењу, дијалогу и дебати.

Свако ко прати српске медије види тај проблем – при чему се не зна шта је горе и страшније – оно што се у тим медијима приказује, или оно што се не приказује. Кроз медије и преко медија се преламају готово све националне теме и проблеми, тако да се и економска, политичка и културна окупација Србије такође могу детектовати и на примеру медија.

Све је почело деведесетих, које данас делују као „Мориклово доба“ у сфери медија. Тада су се појавили приватни медији, финансирани са Запада, као „подстицај демократији“ и покушај стварања плурализма у Милошевићевој Србији. Ти медији јесу били антирежимски, али нису били независни. Уместо је ипак створена нека равнотежа између државних медија, чврсто контролисаних од стране режима, и тзв. „независних медија“, углавном финансираних споља. Међутим, након 5. октобра та равнотежа се нарушила, јер док је ДОС преузео државне медије, а задржао подршку „независних медија“, који су у међувремену израстали у пословне и финансијске гиганте.

У тренуцима када власт ради оно што одговара западним центрима моћи, онда се чини

да медијска сцена постаје монотона. Шкрипа и варничење се јављају онда када дође до разлике. Ради се о борби два центра моћи за доминацију. Једно су медији под контролом актуелне власти, а друго приватни медији под контролом западних корпорација.

Први период ДОС-ове владавине (2000-2002), први период Тадићеве владавине (2008-2010) и први период Вучићеве владавине (2012-2014) су наизглед три идилична периода када су и државни и приватни медији подједнако подржавали и величали актуелни режим. Због тога се често чинило да су ти режими генијални у медијском спновању и манипулацијама, а заправо је за њихов успех и тај утисак о „генијалности“ била кључна подршка страног фактора.

Када је Запад престао да подржава Тадића и ДС, ова партија је почела да делује као раштимовани оркестар, иако су се до тада сви дивили „жутим спин докторима“. Слично је и са режимом Александра Вучића.

Постоје три начина којима се медијска окупација спроводи. Један начин је директно власништво над медијима. Други начин подразумева контролу медијског садржаја, односно контролу путем преузимања садржаја светских и националних информативних агенција (Ројтерс, Асошијетед прес, Бета...), које мањи медији некритички преносе и преузимају. Трећи врста контроле медија јесте путем рекламног простора. Данас медији углавном живе од реклама. Онај ко контролише рекламни простор, тај може да условљава шта ће се извештавати.

Вучић је на ове „традиционалне“ начине контроле медија додао свој специфични додатак, а то је медијски линч и медијско разапињање. Док је за време Тадића углавном било битно да се у медијима не напада Тадић и ДС, Вучићу је битно да стреља и разапиње политичке противнике, као и сваког ко се усуди да каже критичку реч против њега. То је тај „нови квалитет“ у медијској окупацији Србије.

Када странци траже доказе цензуре у Србији, не може се наћи пуно примера, јер након неколико драстичних случајева, попут укидања „Утиска недеље“ или смењивања Срђана Шкора, ниједном уреднику, ниједном новинару и ниједном власнику више не пада на памет да кажу било шта што би могло да засмета некоме из СНС-а, а камоли Вучићу. Слично, као и у Северној Кореји.

У Србији је на делу медијска окупација са елементима медијска тортуре. Вучић је свестан да већина грађана не подржава политику коју води и да по било ком кључном параметру грађани Србије уопштено имају здраве и патриотске политичке ставове – За савез са Русијом је преко 2/3 грађана, уласку у НАТО се противи 80%, продаји Телекома се противи преко 2/3 људи, преко 80 % се противи продаји земљишта странцима. Преко 75% грађана би одбило да се одрекне Косова због уласка у ЕУ. Процент оних који се противе политици коју спроводи Влада још је већи међу бирачима СНС-а.

Управо зато је Вучићу потребна медијска тортурa и диктатура. Само оваквим медијским лудовањем и тоталном цензуром може да заташкају ове чињенице и спречи да оне изађу на видело.

Поставља се питање има ли наде да се овај медијска окупација и тортурa окончају. Прва нада би могла да буде руско медијско присуство у региону, које би макар успоставило баланс и равнотежу са западним медијским утицајем. Међутим, у области меке моћи, Русија је почела да делује сувише касно и сувише слабо да би могла озбиљније да угрози медијски дуопол Запада и режима. А питање је и да ли су спремни да се директно конфронтирају са влашћу.

Друга нада јесте интернет с обзиром да они који се информишу преко интернета, уопштено имају здравији и шири преглед политичке сцене у Србији од људи који информишу преко телевизије и штампе.

